

Khoa Sⁿ

S^c kh^ee nói chung hay s^c kh^ee sinh sⁿ nói riêng là s^c hài hòa gi^a th^ă ch^ct, tinh th^ăn, và x^c hⁱ liⁿ quan d^on h^e sinh sⁿ, là t^m g^ăng ph^on ánh tinh tr^ăng s^c kh^ee nói chung c^a nam c^ăng nh^ă n^ă trong d^o tuⁱ sinh sⁿ thông qua các m^ăi liⁿ quan m^ăt thi^t v^ăi các c^c quan kh^ac trong c^c th^ă. Vì th^ă, v^ăn d^o ch^ăm s^c và ng^ăn ng^ăa các b^anh liⁿ quan d^on c^c quan sinh sⁿ có ý nghĩa v^ăc^ăng quan tr^ăng trong vi^cc nâng cao ch^ct l^ăng cu^cs^cng c^a con ng^ăi.

C^ăng nh^ă các c^c quan kh^ac, h^e th^ăng sinh sⁿ c^a con ng^ăi c^ăng d^ong tr^ăng nhi^ău nguy c^cb^a t^mn th^ăng v^ăi các tác nhân bên ngoⁱ l^ăn bên trong, d^oc bi^t là trong d^o tuⁱ ho^t d^ong tinh d^c. M^ăt trong nh^ăng tác nhân đó chính là nguy c^cb^a nhi^ăm khuⁱn d^ong sinh sⁿ hay c^ăn g^ăi là các b^anh l^ăy truyⁿ qua d^ong tinh d^c v^ăi các tác nhân nh^ăvikuⁱn, virus, d^on bào, ký sinh trùng gây b^anh .v.v.... Cho d^on nay con ng^ăi d^ă bi^t d^on h^en 40 loⁱ vi sinh v^ăt gây n^ăen g^ăn 20 hⁱ ch^cng hay b^anh l^ăy truyⁿ qua d^ong tinh d^c, trong đó có HIV gây n^ăen hⁱ ch^cng suy gi^am mi^ăn d^och m^ăc ph^oi v^ăng^ăi (AIDS).

T^ă l^ăm^c b^anh trên th^ă gi^ai thay d^oi theo v^ăng mi^ăn, theo đⁱu kiⁿ kinh t^p x^c hⁱ, tinh trung bình th^ăng n^ăm trên th^ă gi^ai có g^ăn 400 tri^ău ng^ăi b^a l^ăy nhi^ăm các b^anh lý này. V^ăi t^mNam, theo c^ct^ănh con s^c này là khoⁱng 1 tri^ău ng^ăi, trong đó v^ăt thành niⁿ và thanh niⁿ chi^m khoⁱng 40%, đⁱu này d^ănh h^ăng ti^cu c^c đ^on s^c phát tri^ăn c^a x^c hⁱ và là thách th^ăc đ^oi v^ăi ngành y t^p nói chung, đ^oi v^ăi chuyên ngành s^c kh^ee sinh sⁿ nói riêng.

B^anh l^ăy truyⁿ qua d^ong tinh d^c xu^t hi^ăn trong d^o tuⁱ sinh sⁿ v^ăn nhi^ău m^ăc đ^o kh^ac nhau, nh^ă ho^c n^ăng, âm v^ă ho^c r^ăm r^ă, bi^tu hi^ăn t^pi ch^c ho^c toàn th^ăn tùy thu^c vào tác nhân xâm nh^ăp (loⁱ vi khuⁱn, n^ăm ho^c vius), s^c đ^ăp v^ăng c^a c^c th^ă và th^ăi đ^om phát hi^ăn s^cm hay muⁱn. C^ă nam và n^ăm đ^ou có th^ăm^c b^anh, tuy nhiên nguy c^cb^a m^ăc cao h^ăn v^ăn gi^ai vì nh^ăng đ^cth^ă trong c^cu trúc c^a c^c quan sinh d^c. Ngoài ra, nguy c^cm^ăc b^anh c^ăng cao h^ăn

Nh^ăng đⁱu c^ăn bi^{ết} đ^ể phòng tránh b^ănh lây truy^ăn qua đ^ăng tình d^ăc

Vi^{ết} b^ở i Biên t^{ập} vi^{ết}

Th^ứ năm, 05 Tháng 11 2015 20:05 - L^{ần} c^ăp nh^ăt cu^{ối} Th^ứ năm, 05 Tháng 11 2015 20:36

nh^ăng ng^ăo i có nhi^{ều} b^ăn tình, có nh^ăng hành vi tình d^ăc thi^ế u an toàn, quan h^ă đ^ăng gi^ă i nam, nghi^ăn chich ma túy hay nh^ăng ng^ăo i đang b^ă nh^ăm HIV.

Đa s^ố các b^ănh lây truy^ăn qua đ^ăng tình d^ăc có th^ể ch^ăa kh^ăi n^ău đ^ăng phát hi^{ếu} n và can thi^ếp k^ăp th^ểi, n^ău kh^ăng s^ố d^ăn d^ăn nhi^{ều} b^ăn ch^ăng nh^ă vi^{ết} m lan t^ăa đ^ăn các b^ă ph^ăn khác (bàng quang, đ^ăng tiêu hóa .v.v...), suy gi^ăm kh^ă n^ăng tình d^ăc c^ăng nh^ă kh^ă n^ăng c^ă con, và nguy hi^{ếu} m h^ăn c^ă là có nguy c^ă d^ăn d^ăn ung th^ể c^ă t^ă cung. Nh^ă v^ăy, phát hi^{ếu} n s^ố m các tri^{ều} u ch^ăng c^ăa b^ănh có ý nghĩa v^ăc^ăng quan tr^ăng quá trình đ^ău tr^ă, g^ăp ph^ăn làm t^ăng hi^{ếu} u qu^ă đ^ău tr^ă, rút ng^ăn v^ă th^ể i gian, gi^ăm thi^ế u v^ă chi phí, s^ố m c^ă i thi^ế n tình tr^ăng s^ố c kh^ăe sinh s^ố n n^ăo i riêng và s^ố c kh^ăe c^ă th^ể nói chung. Các bi^{ểu} u hi^{ếu} n s^ố m c^ăn đ^ăng phát hi^{ếu} n bao g^ăm:

- Có hi^{ếu} n t^ăng ti^{ết} d^ăch b^ăt th^ể i ng^ă c^ă quan sinh d^ăc nh^ă âm đ^ăo ho^{éc} d^ăng v^ăt;
- H^ău môn ho^{éc} c^ă quan sinh d^ăc b^ă đ^ă, ng^ăa, s^ống n^ă, ho^{éc} có các n^ăt, v^ăt loét b^ăt th^ể i ng, các t^ăn th^ể i ng này có th^ể đau hay kh^ăng đau;
- Đau b^ăt th^ể i ng vùng b^ăng d^ăng i và kh^ăng liên quan g^ăi đ^ăn hành kinh;
- Trên da xu^{ết} hi^{ếu} n nhi^{ều} m^ăn c^ăc hay ph^ăng r^ăp, các t^ăn th^ể i ng này gây đau, ch^ăy n^ăo c. Ho^{éc} có các đ^ăm đ^ă hay ph^ăng r^ăp quanh mi^ęng, ng^ăa, kh^ă và n^ăt vùng m^ănh l^ăn và m^ănh b^ă ám h^ă.
- Ti^{ết} bu^ăt, ti^{ết} đau rát, ho^{éc} ti^{ết} u nh^ău h^ăn bình th^ể i ng;
- Giao h^ăp đau ho^{éc} ch^ăy máu;
- N^ăi h^ăch vùng b^ăn.
- Khí h^ă đ^ăi màu ho^{éc} có mùi hôi b^ăt th^ể i ng.
- Đôi khi có kèm theo s^ố t.

Khi xu^{ết} hi^{ếu} n m^ăt trong các tri^{ều} u ch^ăng nh^ă v^ăy, chúng ta c^ăn ph^ăi th^ăc hi^{ếu} n các y^{êu} c^ău sau:

- Th^ể nh^ăt, đ^ăn ngay c^ă s^ố y t^ă đ^ăng xác đ^ănh chính xác lo^ւi b^ănh, giai đ^ăo n b^ănh đ^ănh có ch^ă đ^ănh đ^ău tr^ă. T^ăt nh^ăt là khám i chuyên khoa Ph^ăs^ăn, còn đ^ăi v^ăi nam gi^ăi thi^ế đ^ăn phòng khám Nam khoa hay Da li^ւu.

Nh^ăng đⁱnh c^ăn bi^{ết} đ^ể ph^òng tr^ănh b^ănh l^ăy truy^ăn qua đ^ăng tinh d^ăc

Vⁱt b^ăi Biên t^ăp viên

Th^ă năm, 05 Th^ăng 11 2015 20:05 - L^ăn c^ăp nh^ăt cu^{ối} Th^ă năm, 05 Th^ăng 11 2015 20:36

- Th^ă hai, kh^ăng n^ăn t^ă ch^ăa ho^{ặc} t^ă y ng^ăng đⁱnh u tr^ă khi c^ăm th^ăy "kh^ăi b^ănh" m^ăc c^ăn ph^ăi c^ăn nh^ăn d^ănh c^ăa b^ăc s^ă;
- Th^ă ba, t^ăt nh^ăt kh^ăng quan h^ă tinh d^ăc trong th^ăigian đⁱnh u tr^ă, n^ău c^ăn quan h^ă tinh d^ăc bao cao su d^ăng cách;
- Khuy^ăn b^ăn tinh c^ăa m^ănh đⁱnh kh^ăam v^ă đⁱnh u tr^ă, n^ău kh^ăng th^ăì s^ă b^ă tái ph^ăat ngay sau khi quan h^ă.

Đi^{ều} u tr^ă các b^ănh l^ăy truy^ăn qua đ^ăng tinh d^ăc đ^ăi k^ăhi g^ăp r^ăt nhi^{ều} u kh^ăó kh^ăn, đ^ăc bi^{ết} là các t^ăn th^ăing ph^ăi h^ăp hay l^ă gia đ^ăo n mu^{òn}, b^ăen c^ănh đó có m^ăt s^ă b^ănh kh^ăng th^ă ch^ăa kh^ăi mà ch^ă kh^ăng l^ăam n^ăng th^ăêm ho^{ặc} ch^ă đⁱnh u tr^ă tri^{ều} u ch^ăng nh^ă b^ănh m^ăn r^ăp, viêm gan siêu vi B, sùi mào gà, đ^ăc bi^{ết} là nhi^{ều} m HIV. Ch^ănh v^ăy, vi^{ệc} ch^ă đ^ăng ph^ăng ng^ăa tr^ă n^ăn quan tr^ăng h^ăn bao gi^ờ h^ăt gi^úp b^ăo v^ă b^ăn th^ănh và b^ăn tinh tr^ănh đ^ăc các b^ănh l^ăy truy^ăn qua đ^ăng tinh d^ăc, các bi^{ết} n ph^ăap ph^ăng ng^ăa bao g^ăm:

- Kh^ăng quan h^ă tinh d^ăc tr^ănh c^ănh h^ănh nh^ăn; s^ăng chung th^ăy, m^ăt v^ă m^ăt ch^ăng, ho^{ặc} m^ăt b^ăn tinh duy nh^ăt. Kh^ăng quan h^ă tinh d^ăc v^ăi g^ăái m^ăi d^ăâm, ho^{ặc} v^ăi ng^ăo i mà m^ănh nghi ng^ăo m^ăb^ănh l^ăy truy^ăn qua đ^ăng tinh d^ăc;
- Lu^{ôn} s^ă d^ăng bao cao su d^ăng cách trong quan h^ă tinh d^ăc;
- C^ăn tr^ăng khi ti^{ếp} xúc v^ăi m^ău, ho^{ặc} d^ăch ti^{ếp} sinh d^ăc c^ăa ng^ăo i kh^ăac, đ^ăc bi^{ết} là vào v^ăung da c^ăa m^ănh đ^ăang có t^ăn th^ăing (nh^ă tr^ăy s^ănh t^ăng);
- Kh^ăng s^ă d^ăng l^ăi b^ăm ti^{ếp}, mà ch^ă s^ă d^ăng m^ăt l^ăn;
- Th^ăing xuy^ăn v^ă sinh c^ănh th^ă, v^ă sinh sinh d^ăc, v^ă sinh sau giao h^ăp. Lu^{ôn} gi^ờ b^ă ph^ăn sinh d^ăc lu^{ôn} kh^ăráo, s^ăch s^ă.
- Đⁱ kh^ăam ngay khi ph^ăat hi^{ếu} n các tri^{ều} u ch^ăng c^ăa b^ănh, c^ăn nh^ă là ph^ăi đⁱnh u tr^ă cho c^ă b^ăn tinh;
- N^ău đ^ăa đ^ăng d^ăng u tr^ă kh^ăi các c^ăn b^ănh này: b^ăn th^ănh và b^ăn tinh c^ăn ph^ăi đⁱki^{ểm} tra l^ăn 3 th^ăng 1 l^ăn.
- C^ăn trang b^ă các ki^{ểm} th^ăc v^ă tinh d^ăc an toàn cho c^ă 2 ng^ăo i.

B^ănh l^ăy truy^ăn qua đ^ăng tinh d^ăc v^ăi m^ăc đ^ă bi^{ết} u hi^{ếu} n kh^ăac nhau đ^ăa t^ăc đ^ăng kh^ăng nh^ă đ^ăn ch^ăt l^ăng cu^{ối} s^ăng, g^ăy suy gi^ờm s^ăc lao d^ăng. M^ăc d^ău b^ănh có th^ă ch^ăa đ^ăng, nh^ăng nh^ăng di ch^ăng đ^ă l^ăi cũng kh^ăng h^ă ít và r^ăt d^ă tái ph^ăat n^ău g^ăp đⁱnh u ki^{ểm} thu^{ến} l^ăi, v^ăi v^ăy công tác ph^ăng tr^ănh tr^ă n^ăn v^ă cùng c^ăn thi^{ết} kh^ăng ch^ă t^ă ng^ăanh y t^ă, mà c^ăn t^ă s^ă ch^ă đ^ăng l^ăi m^ăi con ng^ăo i.

Tài li^{ệu} u tham kh^ăo

1. B^ă môn ph^ă s^ăn, S^ăn ph^ă khoa t^ăp II, Viêm sinh d^ăc, Nhà xu^{ất} b^ăn Y h^ăc, 2011, trang

Nh^ăng đⁱnh c^ăn bi^{ết} đ^ể phòng tránh b^ănh lây truy^ăn qua đ^ăng tình d^ăc

Vi^{ết} b^{ởi} Biên t^{ập} viên

Th^{áng} năm, 05 Tháng 11 2015 20:05 - L^{ần} c^ăp nh^ăt cu^{ối} Th^{áng} năm, 05 Tháng 11 2015 20:36

746- 760.

2. Sexually transmitted infections (STIs). World Health Organization. <http://www.who.int/me diacentre/factsheets/fs110/en/>.

Accessed June 23, 2014.

3. Markle W, et al. Sexually transmitted diseases. Primary Care: Clinics Office Practice. 2013;40:557.